

No està tot perdut

Com la flor que creix a l'asfalt, els textos que valen la pena troben la manera de sobreviure en un entorn hostil

El món literari és mentida però la literatura és veritat

Quan la vida es posa a jugar amb tu, sempre té més possibilitats de guanyar. Ho escriu la mallorquina Neus Canyelles en un llibre preciós que he llegit aquest agost i que, francament, ha contribuït a millorar-me l'estiu: *Les millors vacances de la meua vida*, publicat per Empúries. Un llibre de prosa quirúrgica i delicada, amarat d'un dolor nascut de la fragilitat i de la decepció. Un llibre de títol irònic que és en sí mateix la via de salvació, l'esperança que l'autora (creu que) no té.

"La literatura és negoci, comerç, vendes, promoció, lectors emocionats o, com es diu ara –malament– impactats, cares conegudes, famosos. Moltes mentides. La merda és or. Ningú s'agenolla davant res. Ah, sí, espera. Davant els doblers". Canyelles plasma així la seva visió catastròfica de la indústria editorial actual. Però els lectors (jo, almenys) ens resistim a fer nostre el seu desencís. Perquè intuïm que la catàstrofe dista de ser absoluta. La prova la tenim a les mans mentre llegim *Les millors vacances de la meua vida*: algú ha publicat aquest llibre. I no és precisament una editorial independent, sinó un segell que forma part del Grup 62. És a dir: sí, en efecte, els diners fan girar la roda i es publica

molta –moltíssima– lletra innecessària, de la que embruta el món. Però no està tot perdut.

Mai abans s'havien publicat tants llibres (bons i dolents)

Retrobo una idea similar en el llibre *Mirar-nos de cara*, de la novaïorqueva Vivian Gornick, un recull d'assajos publicats als anys noranta que acaba de treure en català L'Altra Editorial, amb una coberta bessona de la que el 2017 va aplegar en un sol volum dos títols memorialístics de la mateixa autora: *Vincles ferotges* i *La dona singular*. Aquest *Mirar-nos de cara*, amb traducció de Martí Sales, és, ja ho sé, un dels llibres que m'acompanyaran sempre, perquè soc lleial als escriptors que sembla que em llegeixin per dins i *Vincles ferotges* va fer això, amb mi.

En un dels articles aplegats a *Mirar-nos de cara*, Vivian Gornick reproduceix una conversa que va mantenir amb un conegut, també escriptor. "Es publica tanta literatura comercial i merdosa que m'entristeix", diu ell. "Avui en dia es publica de tot, no només literatura comercial", replica ella. Ell: "Com pots dir això! Déu meu, si ets una mica bona és absolutament impossible que et tinguin en compte en una gran editorial". Ella: "Però què dius! En tota la història de la huma-

nitat no s'havien publicat tants llibres, bons i dolents". Ell, ara ja en ple deliri conspiranoic: "Què t'empatolles! La Susan Sontag domina completament la premsa intel·lectual. Sense que ella doni el vistiplau no es publica res".

Quan la vida juga amb nosaltres, no sempre ens mata

Llegir Vivian Gornick és una experiència transformadora, ho dic amb coneixement de causa. Ens ajuda a entendre'ns a nosaltres i, per extensió, al món que ens acull. Ens ajuda, crec, a trobar el nostre lloc. "No escric sobre mi, sinó que m'utilitzo a mi mateixa, faig servir la pròpia experiència emocional per escriure –va explicar Gornick quan va venir a Barcelona la primavera de l'any passat–. Si em limités a escriure sobre mi seria una mala escriptora, faria escriptura confessional o terapèutica. Em faig servir a mi mateixa per donar forma al món de fora".

Quan la vida es posa a jugar amb tu, sempre té més possibilitats de guanyar. Això és així, com bé sap i escriu Neus Canyelles. Però de vegades, digueu-me optimista, els astres juguen al tres en ratlla i la victòria seva també és la nostra. De vegades, molt de tant en tant, arriben unes vacances que són, sense ironia, les millors de la nostra vida. ♦♦

Quin estiu! (1)

A banda el fet d'haver passat molta calor, l'estiu ens ha portat almenys tres notícies i esdeveniments que mereixen una petita anàlisi, encara que sigui concisa. La primera és la concentració gai que va tenir lloc la segona setmana del mes d'agost en diversos indrets pròxims a Barcelona, també a la metròpolis, sota el nom de Gai Circuit, o Gay Circuit; hom prefereix la primera grafia perquè és un sinònim català d'*alegre*.

Barcelona s'ha convertit en una de les capitals gais del món sencer –descartant aquells països, nombrosos, en què l'homosexualitat està prohibida–, per no dir en la seva capital. Al llarg de l'any s'esdevenen tres o quatre festivals d'aquesta temàtica per a goig dels gais més conspicus i eminents, nacionals i estrangers. Són festes que es troben en el deixant de les vindicacions homosexuals de decennis força antics, de quan ser gai era castigat amb una llei que, en castellà, se'n deia "*de vagos y maleantes*": de gais peresosos, n'hi ha; de malfactors, suposem que en la mateixa proporció que en qualsevol altre sector sexual de la societat.

Però ja fa molts anys que els gais han aconseguit que les lleis del nostre país, aquestes almenys, els protegeixin amb tota mena de garanties: l'homofòbia és avui tan castigada com les actituds hostils o insultants envers les dones. Llavors hom es pregunta: ¿Cal continuar manifestant-se per uns drets ja consolidats? ¿No seria millor que aquestes mostres de fervor *homo* es produïssin, malgrat el risc que això comportaria, en països i societats en què aquests drets encara no s'han aconseguit?

I encara més: ¿per quina raó aquests festivals gais estan dominats per un exhibicionisme que frega la impudícia, amb cossos tots iguals, que semblen fets amb un motlle de fer pastissos –les famoses "pastilles" del tors–? ¿Per què no hi tenen cap lloc els homes d'una certa edat –l'edat d'un servidor, per exemple–, en nom de la igualtat universal dels gais respecte als heterosexuals, i de tots els gais, grans i petits, joves i vells, guapos i lletjos, entre si? És un misteri.

O no n'és cap: hi ha una certa tendència dels activismes gais de Barcelona a l'espectacle, com està succeint d'altra banda en tants altres aspectes de la vida cultural de la ciutat. Però un servidor, que no presenta cap sospita d'enemistat amb el món gai, ans tot el contrari, es preguntava en veure determinades imatges a la televisió, si allò no s'assemblava més a un mercat de la carn que a una manifestació d'éssers raonables. Li van venir ganes de passar per allà i dir: "Posi'm tres unces de pernil salat!", "Posi'm un bon filet de vedella!", "Doni'm una cuixa de xai, que tinc invitats a casa!" "¿Tenen botifarres de sal i pebre de la Garriga?" "Cap i pota!" ♦♦

MANOLO GARCÍA